

1. Що являє собою договір дарування?

За договором дарування одна сторона (дарувальник) передає або зобов'язується передати у майбутньому іншій стороні (обдаровуваному) безоплатно майно (дарунок) у власність.

Дарувальник - це той, хто дарує, а обдаровуваний - той, кому дарують.

Зауважимо, що подарувати майно іншим особам може виключно власник цього майна! Отже, дарувальник повинен бути власником майна, що дарується.

Договір дарування направлений на безповоротне припинення права власності у дарувальника і виникнення права власності у обдаровуваної особи, при цьому обдаровуваний набуває право на майно, якого раніше у нього не було.

Договір дарування - це узгоджена воля обох сторін, яка являє собою не тільки акт розпорядження майном власника (дарувальника), але й акт прийняття дарунку обдаровуваним. При цьому обов'язково необхідна як воля дарувальника, так і згода обдаровуваного, який має право відмовитися від прийняття дарунку в силу певних причин.

Якщо відсутня згода особи, яка приймає майно, і його воля не виражена ні в якій формі, то такий договір не можна визнати укладеним.

Отже, ніхто не може щось подарувати іншій особі без її згоди.

1. Що являє собою договір дарування?

Договір дарування вважається укладеним з моменту передачі майна (подарунку) обдаровуваному або передачі його у майбут-ньому. Він укладається і виконується у момент передачі речі. Об-даровуваний має право вимагати передачі дарунка, а дарувальник зобов'язаний його передати.

Характерною ознакою дарування є його безоплатність. Тобто за договором дарування відсутній зустрічний еквівалент у вигляді майна або грошових коштів. Будь-які причини, мотиви даруваль-ника (глибока вдячність до обдаровуваного або інші особисті по-чуття) не мають значення.

Увага! Якщо в договорі встановлено обов'язок обдаровуваного вчинити дії майнового або немайнового характеру на користь дарувальника, то таку угоду не можна тлумачити як дарування.

Договір дарування завжди є безоплатним, тому дарувальник не має права вимагати від обдарованої особи зустрічних дій май-нового чи немайнового характеру.

Отже, ми з'ясували, що договір дарування за наявності зустрічного задоволення вважатиметься недійсним. Проте існу-ють певні випадки, які не можна вважати порушенням ознаки без-оплатності договору дарування, а саме:

- 1) символічне зустрічне задоволення як данини у традиції — на-приклад, платню у вигляді дрібних монет за дарування до-машніх тварин;
- 2) виконання обов'язку обдаровуваною особою з метою використання подарунка для певної, обумовленої мети, тоб-то пожертва. Зустрічне задоволення тут відсутнє, оскільки виконання обов'язку з використанням пожертви стосується третіх осіб;
- 3) покладення на обдаровувану особу обов'язку на користь тре-тьої особи. Такий обов'язок полягає у вчиненні певної дії або утриманні від її вчинення, а саме: передати

1. Що являє собою договір дарування?

грошову суму чи інше майно у власність, виплачувати грошову ренту, надати право довічного користування дарунком чи його частиною, не пред'являти вимог до третьої особи про виселення тощо. Такий обов'язок особа бере на себе добровільно, керуючись власними інтересами, а певне майнове задоволення надається третій особі, права якої обмежують (обтяжують) право власності обдаровуваного. Безпосереднє зустрічне задоволення дарувальник не отримує;

4) покладення на обдаровувану особу обов'язку на користь дарувальника. Наприклад, дарувальник залишає за собою право проживання у подарованому будинку. Обдаровуваний у цьому випадку зобов'язаний надати можливість здійснення такого права дарувальником. Дарувальник залишає за собою частину повноважень власника і не передає право власності в повному обсязі. Дарувальник у разі виконання договору не отримує зустрічного задоволення — чогось нового, а залишає те, що йому належало.

За ознакою безоплатності ґрунтуються й інші якості договору дарування, але вони є лише похідними від основної ознаки, а саме:

- безстроковість;
- безповоротність переходу прав;
- збільшення майна обдаровуваного;
- зменшення майна дарувальника тощо.

Договір дарування є односторонньо зобов'язувальним. З його укладанням у сторін, як правило, не виникають взаємні або односторонні обов'язки. Щодо прав, то їх набуває лише обдаровуваний у вигляді повноважень власника стосовно прийнятого майна. Це означає, що дарування вважається здійсненим (тобто договір укладений) за наявності волевиявлення обдарованої особи, висловленого у будь-якій формі. Як правило, воно виявляється у відповідній поведінці, зумовленій певними подіями або обставинами.

